СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 140. — Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 17 червня 1932. — VOL. XL. No. 140. — Jersey City, N. J., Friday, June 17, 1932. — THREE CENTS.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗА НОВЕ ГОЛОСУВАННЯ НАД ПРОГИБИЦІЄЮ

ДОС НЕ ХОЧЕ БУТИ КАНДИДАТОМ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТУРУ.

ШИКАҐО. — Другий день республиканської конвенції зазначився передовсім приняттям плятформи на цьогорічні вибори. Плятформа не ріжниться багато від інших подібних плятформ цеї партії і тому ріжні її частини не викликували великого заціакавлення, ні дебат.

Одинокий уступ, який звертав на себе увагу, був уступ про прогибіцію. Цим уступом конвенція заявилася проти віддання під народнє голосування питання про скасування прогибіції. Зате плятформа дає можливість народови приняти нову поправку до конституції, після котрої кождий стейт мав би право постановити, чи він хоче придержуватися прогибіції, а федеральний уряд мав би боронити тих стейтів, які хочуть задержати прогибіцію.

Другою справою, що звернула на себе загальну увагу, це питання особи кандидата партії на становище віцепрезидента Злучених Держав. Кампанія проти поновної кандидатури Куртиса майже провалилася, бо Чарлз Дос, якого приготовляли на кандидата противники Куртиса, заявив рішучо, що він кандидувати не буде.

КОНҐРЕС ЗА БОНУС ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів ухвалила поважною більшістю голосів законопроєкт Петмена, на основі котрого уряд має видати додаткові гроші в сумі 2 міліярди 400 міліонів, щоби ними виплатити осталу половину бонуса для ветеранів. Зараз по ухваленню проєкт відослано до сенату, де його правдоподібно теж скоро ухвалять.

МІНС ЗАСУДЖЕНИЙ НА 15 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Суд видав уже присуд у справі обжалування Гестона Б. Мінса, бувшого агента департаменту судівництва, за натягнення пані Меклін на 104,000 долярів буцімто на викуп дитини Линдберга.

Суддя пятнував гострими словами вчинок Мінса як нелюдяний, а відтак засудив його на 15 літ тюрми.

ДОВКОЛА БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Коли міське бюро транспортації почало підбирати людей до будови нової лінії підземної залізниці, що має йти Осьмою Евенею, до бюра поперли коло 5,000 робітників, що шукали заняття. З того принято тільки 1,600.

1,644 блькових комітетів в цьому місті зібрали на допомогу безробітним 806,436 долярів.

Міські добродійні товариства постановили повести кампанію проти заходів обнижувати видатки на забави міських департаментів парків і виховання. В своїх резолюціях ці товариства підносять потребу розривки для дітей в часи безробіття. Якраз у часи безробіття треба людині здорової розривки. Коли діти безробітних не дістануть будуючої забавки, то вони мусять здеморалізуватися.

Правда, людина потребує передовсім хліба й департаменти міста повинні думати над тим, як допомагати безробітним притуловищем і поживою, але рівночасно вони мусять теж присвячувати час і гроші піддержанню моралі та ратування дітей перед тяжкими наслідками найстрашнішого порока: бездільности. Суспільність, котра поступить інакше, заплатить за свою політику тяжко, як ця дітвора підросте, бо дітям, які не мають здорової розривки, не лишається нічого іншого, як ломати закон. Діти мусять заняті ввесь свій час читанням, штукою, забавою, прогульками, й тим подібними здоровими розривками.

ЮВИЛЕЙ „ТРАҐЕДІЇ СЛОВКУМА".

НЮ ЙОРК. — Коло 4,000 людей відсвяткували в середу 28-літню річницю „траґедії Словкума".

„Генерал Словкум" це був прогульковий корабель, що займився на Іст Рівер та згорів до самої поверхні води з утратою 1,021 людей.

ВАЖНІ КУЛЬТУРНІ РОЗКОПКИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. — Енріке Хуан Палясіос, археольоґ мексиканського уряду, поробив в джунглях стейту Вера Крус дуже цікаві розкопки, які відносяться до незвичайно високої й цікавої культури індіянського племени Мая.

Між розкопками є семиетепенна піраміда. На кождому поверсі є незвичайно цікаві ніші, в котрих видай були вставлені ідоли. Всі предмети вкриті цікавими святим, ебто тайним, письмом, подібним до телеграфічних значків. Палясіос хоче доказати, що це письмо вміли читати сусіди Маїв.

Памятки походять з першого століття перед Христом. Мая були мабуть потомками мандрівних племен Азії, що у давну давнину передісталися до Америки по мості островів і леду між Аляскою і Азією.

ВАЖНЕ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ МІСТА ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО!

ДО ЙОНҐСТАВН ПРИЙДЕ ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДАТЕЛЬ У. Н. СОЮЗА, М. МУРАШКО, і

У ВІВТОРОК, ДНЯ 21-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1932 РОКУ

В ГОД. 7.30 ВВЕЧІР, В НАРОДНІМ ДОМІ, БУДЕ МАТИ

СОЮЗОВІ ЗБОРИ

В СПРАВІ РЕФОРМИ У. Н. С.

Урядники і члени відділів ч. 140 і 230 обовязані бути присутні на тих зборах, щоб вислухати бесіди і зрозуміти справу реформи.

Також Союзовці з поблизьких місцевостей, котрим вигідно прибути до Йонґставн, повинні бути присутні на тих зборах.

ЛИСТ В АДМІНІСТРАЦІЇ.

Проситься гр. Дениса Матвієва зголоситися по лист від секретаря відділу 287 У. Н. Союза в Сиракюз, Н. Й., котрий повідомляє про смерть брата Карпа Матвієва.

Адм. Свободи.

ГОЛОДОВІ ГРАБУНКИ В НІМЕЧЧИНІ.

В Ляйпціґу повторяються вже кілька днів зорґанізовані напади на харчеві склепи, причому зрабували велику скількість масла, мяса і вудженини. Грабунки йдуть пляново. На оживлених вулицях середмістя ватаги людей викликують заворушення, щоби стягнути на себе якнайбільше поліції, а згодом у віддалених сторонах міста ватаги молодих людей кидаються на склепи і граблять майже без перешкоди.

49 ЖЕРТВ КОРАБЕЛЬНОЇ КАТАСТРОФИ.

Зі спису пасажирів французького корабля „Жорж Філіпар", що згорів в Аденському заливі, виходить, що в катастрофі погибло 49 осіб, між ними французький письменник Альберт Льондр.

САРАНЧА В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ.

З Буенос Айрес повідомляють, що в Клюдад дель Кабо показалася саранча в небувалій скількости. Величезна хмара сарани перелітає зі швидкістю 150 км. денно. Де впаде, покриває землю верствою на метер високо і, розлазячись по цілій околиці, винищує зелень до тла.

ПОВІСИВСЯ ЕМІҐРАНТ.

У лісі в Язлівчику (повіт Броди) знайшли повішеного коло 30-літнього чоловіка. При ньому була записка, що він тому 2 місяці прийшов з Житомира шукати брата, а що не знайшов його, повісився. При повісільнику знайшли теж золотий православний хрест.

КЛЕПТОМАНСЬКА АФЕРА.

Бувший скарбовий урядовець Земкевич, арештований перед кількома тижнями у Варшаві за окрадання бібліотек і музеїв, старається тепер доказати, що він хоробливий маняк. Його недуга зводиться до того, що не може витримати, коли побачить якусь книжку, образ або документи, яких не має у своїй збірці, щоби їх собі не присвоїти. Слідство виказало, що один варшавський адвокат, який помер тому рік, записав свою бібліотеку одному з варшавських музеїв. Тепер показалося, що 325 книжок тієї бібліотеки походило з крадежи. Всякі дані вказують на те, що книжки доставив йому Земкевич.

НАГЛИЙ СУД У ЧОРТКОВІ.

Перед наглим судом в Чорткові відбулася розправа проти Корнелії Гоїк, яка походить з мельницького судового округа. Акт обвинувачення закидав обвинуваченій злочин шпіонажі в користь сусідньої держави. На підставі вердикту наглого суду засуджено Корнелію Гоїк на 7 літ тяжкої вязниці.

100,000 ЛІР НАГОРОДИ МАТЕРІ 13 ДІТЕЙ.

В Італії уряд назначив премію для найчисельніших родин. Ця премія є у висоті 100 тисяч лір. Таку премію дістав тепер у Фльоренції кімнатний маляр, 42-літній Фабрі, і його 40-літня жінка. Вони обоє виховали 13 дітей. Премію вручили йому дуже врочисто в приявї старости (подеста) й міської ради в Паляццо Векіо.

ЛЮБОВНА ДРАМА В ЖУЧЦІ.

Два хлопці любили одну й ту саму дівчину. З цеї причини ненавидів 20-літній Мельничук Миколу Захарюка, а цей запов Мельничука. Оноді Захарюк ждав з двома товаришами на Мельничука, а коли цей прийшов з Чернівців, то вистрілив він на свого противника з револьвера, але не поцілив. Обидва помічники кинулися на Мельничука й завалили на землю, а Захарюк вистрілив тоді два рази й зранив Мельничука в живіт. Пораненого відвезли до лічниці. Жандармерія пошукує всіх трох „кавалерів".

ШОВКОВІ ПАНЧІШКИ СПРИЧИНИЛИ ПОЖЕЖУ.

В Льондоні внаслідок вибуху бензини померла одна пані. У той час, коли вона вживала бензини, в кімнаті не було ніякого світла ні вогню — словом: не було нічого, що могло би спричинити вибух. Тепер правничо-медична комісія прослідила справу й вийшло, що ця пані чистила бензиною убрання. Взялась і до чищення шовкових панчіх. Тому, що панчохи були забризкані болотом, вона почала їх терти, щоб віддетіло те болото. Це робила над посудиною з бензиною. Підчас тертя шовку до шовку повстала маленька незрима іскорка, яка спричинила вибух.

ЗЛОДІЇ ПРИЇХАЛИ В СКРИНЯХ ДО МАГАЗИНУ.

На залізничий магазин на головному двірці у Варшаві зорґанізовано напад в американському стилю. Перед кількома днями привезли до магазину підводою дві великі скрині. В ночі, коли замкнули магазини, вийшли з цих скринь чотири злодії, які спакували богато цінних товарів і хотіли їх вивезти. Залізничі сторожі почули підозрілий шелест та хотіли злодіїв зловити, одначе злодії, стероризувавши сторожів револьверами, втекли.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

В неділю, дня 19-го с. м., буде спеціяльна українська програма зі стації WOV 1130 кс., в годині 9 рано, зібрана з північних земель української Галичини (Жовква, Рава, Сокаль).

Хто хоче довідатися, звідки походять славні ремісники: гончарі, ткачі, вуглярі і дігтярі, хай наставить своє радіо у вище згаданий час на зазначену стацію.

Програму дає підприємство „Сурма" в Ню Йорку.

МУСОЛІНІ ДЕСЯТЬ РАЗІВ ВАРТНІШИЙ ВІД КНЯЗЯ.

На судовій розправі в Римі, що переводиться над терористом Бовоне, якого обвинувачують у замаху на Мусолінія, виявилося, що за вбивство Мусолінія йому обіцяно 50,000 долярів, а за вбивство наслідника престола лише 5,000 долярів.

ВЕЛИКДЕНЬ НАД ДНІСТРОМ.

На танцях у Товтрах порізалися два парубки. Віновників арештували, а поранених відставлено до лічниці. Бачимо з цього, який духовний провід у цій громаді. — Академік Тацюк хотів обяснити людям у Чункові й Васлеві закон про віддовження. Жандармерія з Василева заборонила йому цю нараду, заявляючи, що нараді цих сіл підозрілий. У Чункові пішла жінка до церкви, а міжтим обікрали її хату. Злодіїв жандармерія не може знайти, але мирним людям робити трудноші — це жандармерія вміє!

ТАК ТО ДІТИ ПРОПАДАЮТЬ, ЯК НЕСЛУХНЯНІ БУВАЮТЬ.

В селі Нових Мамаївцях (Буковина) стався такий випадок: Молодий, 24-літній та інтеліґентний Захар Угринчук, наповсівся конче одружитися з Веронцею Кудринською. Хоч та то Захаря не був за те, бо родичі Вероніці значно бідніші від родичів Захаря, то Захар не хотів послухати ради свого тата. Вкінці згодився старий Угринчук і дав синови до розпорядимости своє господарство. Але батьки Вероніці видали доньці своє майно й не мали самі з чого жити. Тому то слабувала часто Веронця й підмовляла чоловіка, щоби вони перенеслися до її батьків.

Зчасом зрозуміли обидвоє подруги, що їм не подорозі разом жити. Веронця опустила чоловіка шість разів, а за семим осталася вже стало у своїх родичів. Але Захар узяв собі це дуже до серця і встидався перед своїми родичами, бо був дуже чутливий і інтеліґентний (мав 5 кляс гімназійних). Не можучи пережити цього встиду, покінчив з життям.

Ціле село жалувало за цим порядним і чесним чоловіком, для котрого стелилось інакше життя, якби він був послухав ради свого рідного батька.

СТРІЛ БЕЗ ГУКУ.

Один анґлійський інжинір придумав апарат, що приглушує гук крісового вистрілу. Апарат, що викличе переворот не тільки у воєнній штуці, але й у приватному життю, не конче багато. Анґлійське міністерство війни переговорює винахідником, щоби набути його патент.

ЛЯЦЬКИЙ СУДОВИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ ШАЛІЄ ДАЛІ

НА ВОЛИНІ СУДЯТЬ 43 УКРАЇНЦІВ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО УВО ТА ОУН. У ЛЬВОВІ Й БЕРЕЖАНАХ СУДЯТЬ ЗА РОЗКИДКИ ОУН. УСІХ ОБВИНУВАЧУЮТЬ У ЗРАДІ ДЕРЖАВИ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — У Рівному на Волині поставлено перед суд 43 Українців і Українок, обвинувачуючи їх у державній зраді. Всіх їх уважають приналежними до Організації Українських Націоналістів, а декого й до Української Військової Організації. Акт обвинувачення обнимає 32 сторони друку. Всім обвинуваченим закидається, що вони, як члени ОУН та УВО, підготовляли в 1929 та на початку 1930 року повстання проти Польщі з метою відорвати Волинь від Польщі та утворити самостійну українську державу.

Слідча влада каже, що змову викрито припадково при нагоді слідства в іншій справі. Тому весною 1930 року арештовано багато молодих Українців та Українок Волиняків, але багато з них після довшого слідчого арешту звільнено з браку доказів вини. Тепер перед судом опинилися 41 Українців та 2 Українки. Чотирнацять з них сидять у слідчій тюрмі вже від двох років, а 29 відповідають з вільної стопи.

Прокуратор покликав 45 свідків, а оборонці покличуть не менше сотки, тому учасників процесу буде біля двох соток. Розправа пічнеться під проводом судді Ґрохольського десь при кінці червня, або на початку липня й протягнеться не менше двох тижнів. Усе українське населення під Польщею з великим заціакавленням очікує вістей з судової розправи цього небувалого ще на Волині сензаційного політичного процесу, в якому, на глибоке переконання всіх, головну ролю грає провокація польських аґентів.

Перед лавою присяглих у Львові судили Українців: Володимира Гірного, студента політехніки; Стефана Сабара, гімназійного абітурієнта; Симона Шуста, кравця; Ярослава Теодора Мороза, гімназійного учня. Всіх обвинувачували в державній зраді, яка нібито виявилася в розкиданню по львівських церквах розкидок Організації Українських Націоналістів.

У Бережанах поставлено перед суд шістьох українських селян за державну зраду, яку вони буцімто поповнили, належачи до Української Військової Організації. На лаві обвинувачених опинилися: Микола Кулецький, Ярослав Якимець, Іван Кравець, Василь Данилюк, Павло Филима і Гриць Чорний. Всі вони селяни-хлібороби з недалеких бережанських околиць.

ПРОФЕСОР М. ГРУШЕВСЬКИЙ БІДУЄ В МОСКВІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — З Києва одержано відомости про життя професора М. Грушевського на засланню в Москві. Старий професор тепер живе там зі своєю дружиною та донькою, відомою вченою Катериною Грушевською. Вся родина проживає в таких матеріяльних злиднях, що ніяка наукова робота для професора М. Грушевського та його доньки неможлива. Большевики поставили старого професора навмисно в такі умовини життя, щоб унеможливити йому наукову працю, яка не подобалась імперіялістичній Москві.

Всеукраїнська Академія Наук тепер остаточно зруйнована як українська й наукова інституція, бо в ній тепер панують виключно комуністи, аґенти Москви, котрі не мають ніяких наукових кваліфікацій, крім ненависти до України та вірнопідданства комуністичній Москві.

ПОЛЬСЬКА ПРОВОКАЦІЯ В ДАНЦІҐУ.

ДАНЦІҐ (Вільне місто). — Польський торпедовець „Віхер" приплив у данціґську пристань і став на котвицю недалеко польських амуніційних складів у порті. Данціґський уряд заявив рішучий протест перед комісарем Ліґи Націй, що Польща прислала свій воєнний корабель до Данціґа, не взявши на те дозволу, як це вимагається міжнародним правом.

„Віхер" за пять годин покинув данціґську пристань. Поляки виправдують своє поступовання тим, що їх торпедовець робив візиту британським торпедовцям, які тепер знаходяться в данціґському порті, куди вони прийшли, виконавши всі вимоги міжнародного права про прихід у порти воєнних кораблів чужих держав. Таке нахабство Польщі знову викликало велике роздратування в уряді та серед горожан Данціґа.

РУМУНІЯ НЕ ПІДПИСУЄ ДОГОВОРУ З СССР.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Румунський уряд повідомив Польщу, що він не підпише з Росією договору про ненападення одної держави на другу так довго, як довго Росія не признає права Румунії на анектовану нею Бесарабію. Пілсудський, перебуваючи в Букарешті, намагався нахилити румунський уряд до підписання такого договору з Росією, бо Польща вже його має.

Таке рішення Румунії викликало в Польщі незадоволення й можливо, що воно шкідливо відібється на польсько-румунському воєнному союзі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ І ВЕЛИКІ ПАРТІЇ

Перед резолюційним комітетом републиканської конвенції, що тепер відбувається в Шикаґо, зявився Вілєм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, щоби предложити свої „рекомендації" для плятформи партії на цьогорічні президентські вибори. Американська Федерація Праці це найбільша орґанізація юнійного робітництва в Америці, а републиканська партія це одна з двох великих партій і може легко дати найближчого президента, тому поява Ґріна перед комітетом партії є важною подією.

Устами Ґріна Американська Федерація Праці „апелювала" до републиканської партії, вложити в плятформу партії такі точки, які могли би підняти духа мілїонів працюючих мужчин і жінок, котрі терплять від безробіття. Вони потребують праці. Вони просять праці. Ця праця може їм бути дана, коли створиться нагоду для праці. Праці тепер мало, бо механічні винаходи зменшували потребу праці, а орґанізація промислу використовувала винаходи виключно на користь підприємців, лишаючи робітників без праці й зарібку.

Виходячи з цього розумовання, Американська Федерація Праці радить републиканській партії заявитися за розпочаття ріжних публичних робіт і будівель та за пятьдневний тиждень праці. Через скорочення часу праці робітники, без обниження заплати зможуть мати користи з технічних винаходів.

Всьому цьому розумованню й заключенням не можна багато закинути. Тільки одно: такі „представлювання" й „апелі" й „рекомендації" робили робітничі юнії вже нераз, просто перед кождою конвенцією републиканської й демократичної партії. Юнії робили рекомендації, партії обіцювали сповнити їх волю, але при слідуючих виборах юнії чули, що з обіцянок нічого не сповнилося.

Зовсім подібні досвіди мало робітництво Анґлії. І воно теж пробувало апелювати до старих, великих партій. І воно теж побачило з часом, що їм обіцюють, але нічого не дають. Тоді робітництво стало попри свої юнії ставити ще й свою політичну партію.

Американська Федерація Праці ще „апелює" й „рекомендує". Але й серед неї вже видно зрозуміння, що великі партії трактують апелі й рекомендації як просьби, а юнії трактують як прошаків. Як великі партії не зміняться, то робітничі юнії будуть примушені змінити свою політику.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ МАСЛАК

(Кореспонденція з Закарпатської України).

Загально відомо, що на Українськім Закарпатті, яке належить до Чехословаччини, чеські урядові кола, особливож партія чеських хліборобів (аґрарників), постійно піддержують москвофільство. Кілька років тому відомий провідник чеської національ-соціялістичної партії, Кльофач, заявив на прилюдних сходинах, що для Чехословаччини вигідно мати на Закарпатті москвофілів. „Бо, — казав він, — до Росії Закарпаття ніколи не прилучиться, але до Київа на Україну закарпатським Русинам значно ближче".

Минуло вже дванацять років від дня прилучення Закарпатської України до чехословацької републики. **Спинити природний розвій і національне усвідомлення нашої закарпатської людности чеським політикам не вдалось. Мілїони державних грошей, витрачених на піддержку „русской культури" — на російські бібліотеки, на читальні, на російський театр, на російських учителів для українських дітей, пропали марно.** Невпиним могутнім потоком прокидається українська національна свідомість в масах поневоленої людности Закарпатської України. Твори російських письменників — Пушкина, Толстого, Достоєвського й інших мирно спочивають на полицях бібліотек і вкриваються порохом.

Людність, яку чеська політика хотіла за всяку ціну зробити „русскою", все далі більше приймає назву „Українець" і, коли чує розмову російською мовою, то називає її „маскальською".

Все численніші протести закарпатської людности проти насаджування московщини на українські землі між селянами, робітниками та інтеліґентами. Особливо набрали великого розголосу протести закарпатських Українців проти розсилання через радіо російських промов та пісень. **Чехословацькі москвофіли зовсім не числяться з потребами української людности Закарпаття** і розсилають з Кошиць на Словаччині через радіо відомости виключно російською та словацькою мовою. **Радіо зробило для Українців велику роботу, усвідомлюючи їх національно. Бо люди слухають радія з Київа, з Харкова, з Москви й зі Львова і можуть порівняти, яка мова їм ближча.**

Треба зазначити, що велика частина старшої закарпатської інтеліґенції, вихованої ще за мадярського режіму, не йде зі своїм народом. Ці мадярони ненавидять чехословацьку державу, ворожо ставляться до національного відродження свого власного народу й сподіваються, що вернуться щасливі для них часи мадярської влади. **Хоч вони духом, мовою і культурою чистісінькі Мадяри, то їм вигідно тепер заявляти себе „русскими", бо за своє москвофільство вони мають великі й багаті милости від чехословацької держави.** Зі свого боку Чехи використовують діяльність цих москвофілів на Закарпатті **для заведення чеської мови в школах та в урядах,** бо москвофіли за українську народню мову боротися не будуть, а російської мови вони не знають і тому вони охотно вчаться мадярської та чеської мови. Так **москвофільство на Закарпатті, як і в Галичині, стало знаряддям у руках чужих держав проти інтересів українського народу.**

Через злочинну політику чеських урядових чинників на Закарпатті тепер **українська людність мусить голодувати.** Правда, останніми часами, особливо наслідком всеевропейського розголошення фактів голоду на Закарпатській Україні, Прага звернула увагу на цю нещасну країну і дала деяку допомогу українській голодній людности. Але й цю допомогу Мадяри та москвофіли використовують для себе тим способом, що заявляють: „Мадяри, мовляв, подарували для закарпатської людности тисячу ваґонів пшениці, але чеська влада не хоче пропустити пшениці через кордон". Хоч таких подарунків з боку Мадярщини для Закарпатської України не було, але Мадяри й москвофіли на Закарпатті уперто ширять такі чутки. Таким чином ті чеські партії, що всіми силами боряться з українським рухом на Закарпатті, в інтересі москвофільства, пошкодили самій чехословацькій державі.

Цими днями виявився ще новий факт, який показує, що Мадяри не сплять і мріють про поворот Закарпатської України до Угорщини. Два члени чехословацького сенату — Корлат і Гоккі — обидва члени мадярської націоналістичної партії, склали меморандум для закордону й у цьому меморандумі стають на оборону людности Закарпаття. В цьому меморандумі, писаному французькою мовою й розісланому посольствам закордонних держав у Чехословаччині, мадярські сенатори зазначають: За всю нужду й голод Закарпаття вина падає на чехословацьку кольоніяльну політику, бо чехословацька держава за час свого панування взяла з Закарпаття міліярди. Ці гроші моглиб відразу поправити положення закарпатської людности, колиб чехословацька держава схотіла їх вернути. Мадярські сенатори звертаються до великих держав, приналежних до Ліґи Націй, з таким проханням: „Дайте нам право на самоозначення, дайте нам свободу, незалежність, автономію, щоб ми уратували положення в сучасности й підготували ґрунт для будучности".

Зприводу цього меморандума мадярських політиків спалахнув спір між Чехами та Мадярами. Чеська урядова преса обурена тим, що Мадяри виступають в ролі оборонців автономії Закарпаття. Чехи наводять слова з мадярських книг, написаних ще до світової війни. В цих книгах Мадяри писали про „смерть русинського народа" через „неможливу нужду", про голод, про алькоголізм, про виродження людности, про пошести. Про закарпатських Українців писали мадярські письменники за мадярського режіму, що вони **постять двіста пятьдесять днів на рік, що більшість сільської людности за ціле життя не їла зовсім мяса, і що взагалі в цілій Европі нема більш відсталих людей, як на Закарпатті.**

Але чи режім чехословацької аґрарної партії, що безмежно панує на Закарпатті, приніс для української людности полекшу, як рівняти з режімом мадярської шляхти? Мусимо сказати, що ріжниця між цими двома режімами дуже мала. Чеські ґазети нарікають, що нібито чеська держава що року „докладає" від 100 до 150 мілїонів чеських корон для Закарпаття.

Але ці рахунки дуже підозрілі. **Коли й „докладає" чехословацька держава, до не на Українців, а на чеських жандармів, чеських урядників,** які тисячами поприїздили на Закарпаття. **Ці кольоністи мають від держави допомогу на нові будинки, на нові чеські школи, на чеські книгозбірні** і т. д., а це все коштує гроші. Також штучне оживлення москвофільського мерця пожирає великі суми чехословацьких державних грошей на Закарпатті. Коли недавно українські свідомі громадяни почали видавати на Закарпатті свою ґазету „Українське Слово", то негайно недобитки москвофілів, Фенцик та Камінський, заснували російську ґазету „Карпаторусскій Голосъ", очевидно з допомогою своїх чеських приятелів.

І Мадяри й Чехи змагаються між собою за „українську кістку", за панування над найбільше поневоленою частиною українського народу. Коли взяти на увагу, що й московські комуністи всіх сил докладають для поширення свого впливу на Закарпатській Україні, то невідрадне положення Закарпаття стає перед нашими очима ще ясніше. Голод, нужда, політичне і національне поневолення, низький рівень культури — все це не дозволяє нашим закарпатським братам стати на власні ноги і боротися за свої права без допомоги мадярських та московських „визволителів".

В. Кортеш.

ЯК ПОЛЯКИ ЗДОБУВАЛИ СВОЮ ВОЛЮ

„За нашу й вашу свободу" було гаслом всіх польських борців після з власної вини втраченої державної незалежности при кінці 18 століття.

Польща була колись велика й могутня держава. Але її воля і могутність оснувалися на тім, що їм удалося покорити собі інші сусідні народи: Литовців, Білорусинів та Українців. Поляки не вміли шанувати волі підвладних Польщі народів, стараючися всіми способами спольщити їх національно й визискувати економічно. За це й постигла Польщу історична кара.

Перший удар завдав польській великій державі великий український гетьман-князь Богдан Хмельницький, котрому вдалося всенароднім повстанням відірвати більшу часть України від Польщі. Козацькі війни з Польщею велися зпочатку лише за рівноправність Українців з Поляками. Тепер назвали би таку боротьбу змаганням меншосної нації за рівноправність з владущою нацією. А тому, що Поляки вперто не допускали підвладні народи до такої рівноправности, визвольна боротьба меншостей скінчилася для колишньої Польщі розпадом цілої Польщі. Поляки підпали під владу трох сусідніх держав: Росії, Австрії й Німеччини.

Непоміркованість владущих усе доводила в історії до подібних вислідів. Це історичний, себто досвідом здобутий закон розвитку. Він каже, що так, як колись бувало, може статися і в майбутности. Цей розвитковий закон є для владущих осторогою, а для підвладних надією й вірою.

Польські повстання років 1830—31 і 1863 р. задавила Росія в польській крові, прогнала Поляків на еміґрацію, де вони всі зледащіли. Нові провідники вироблялись на польських землях під Росією, Австрією й Німеччиною, яким уже хід історичних подій уможливив створити сучасну Польщу не без зародків тієїж самої хороби, на яку загинула вже раз стара Польська Річ Посполита. Визвольні повстання Поляків 1848 року й не варта згадки, бо їх у самих початках придавлено.

Десятками літ приготовляли Поляки своє визволення. Уклад міжнародніх сил перед минулою світовою війною диктував Полякам політику їх визвольних змагань. Знаючи, що мусить дійти до крівавої розправи між антантськими державами й державами осередньої Европи, Поляки достосовувалися до цього, вважно прислухуючися до всього, що в світі діється. Як прийшла ця хвиля, Поляки були в своїх верхах готові. Верхи польської суспільности зуміли держати в руках польські маси, захоплюючи їх національним патріотизмом.

Великі держави й собі числилися на випадок війни з польським питанням, уставляючи його кожда в свій рахунок. Ці обрахунки великих держав піддержувала доцільно польська пропаґанда.

Серед Поляків були дві великі ґрупи. Кожда з них вабила до себе, одна одних, друга других до розправи великих держав. Обидві польські ґрупи натхнені були глибоким польським патріотизмом. Назверх вихваляли одні Поляки Польщу як „сторожу Росії й цілого славянства проти пажерливого заходу", а другі як „сторожу культурного заходу проти загребущої Росії й дикої азійщини".

Першу ґрупу творили леґальні партії в російській Польщі: консервативна партія реалістів, всеполяки й демократи разом з двома найсильнішими польськими партіями в Галичині, всеполяками й подоляками.. До цієї ґрупи Поляків звернувся зараз з вибухом війни начальний комендант російських армій, великий князь Николай Николаєвич, обіцюючи, розуміється за згодою Франції, обєднання всіх Поляків в одно польське царство під скиптром російського царя.

Другий польський табор обєднував всі інші польські політичні партії: краківських консерватистів, демократів, народню партію й соціяльних демократів з Галичини разом з соціялістичними партіями російської Польщі. До цеї ґрупи належав і теперішний польський диктатор, полевий маршалок Йосиф Пілсудський. Ці Поляки були властивими незалежниками. Вони опиралися на осередні держави Европи. За їх допомогою сподівалися вони розвалити Росію й збудувати незалежну польську державу.

Коли вибухла війна, обидва польські табори стояли одні за Росію з антантою, другі за Австрію, Німеччину та їх союзників. Колиж вислід війни довів до розпаду Росії й Австро-Угорщини, обидва ці польські табори стали дружно по боці побідників минулої світової війни. Відразу позабувалися „орієнтації" обидвох польських політичних політичних таборів.

Вислід кождої війни все буває непевний. Багато рішають непередбачені припадки. З польського прикладу бачимо, як судьба війни вирішує судьбу поневолених народів, котрі змагають до свого визволення, до кінцевої своєї мети, яку в цілости рідко коли відразу осягається. Якби були вийшли побідниками осередні держави Европи, Поляки були би наближилися до своєї мети, обєднавши більшість Поляків, може, під Габсбурґами. Якби була вийшла побідною Росія, Поляки були би в більшости обєднані під Росією. Війну виграла дійсно антанта з Америкою без Росії. Цей третій вислід довів до створення сучасної Росії.

В усіх трох випадках Поляки ще не вдоволені в своїх змаганнях. Польське питання ще остаточно не вирішене ані для самих Поляків, ані для їх сусідів, ані для світа. Найближча будучність сучасної Польщі в сумерках невідомого. Багато залежатиме її доля від світової думки про Польщу і про її сусідів.

Польща змагає до своїх історичних границь від Балтийського аж до Чорного моря. Така світова вже держава можлива лише тоді, якби сусідні з польською етноґрафічною територією народи, а між ними й Українці, цей найбільший тепер своїм числом бездержавний нарід, виявили в слушний час свою цілковиту нездібність політичного думання, міркування в континентах, а не в загумінках. Про це буде в нас мова ще нераз. — („Час").

вт.

В. Будзиновський.

ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА

(Оповідання).

(7)

Вдоволений з себе, витягнувся у ліжку. Мав охоту полежати ще троха. Та по хвилі схопився. Став скоро зодягатися і немитий вибіг на вулицю Осолинських. Прибіг пару хвиль запізно. Школярка мусіла вже пройти, бо не стрінувся з нею. Сердитий, лихий на себе і на Гальку, пройшовся пару разів по вулиці. Нараз станув і голосно засміявся. Нагадав собі те, що в ночи, по довгім намислі постановив був собі. Тепер сміявся сам з себе, зі своєї непослідовности.

— Добре сталося, що я прийшов запізно, — погадав. — Якого дідька мені вганяти за нею. Тим лиш сам собі спокій закаламучую. Я вже не дитина. Такий старий хлоп, як я, повинен мати розум, повинен знати, що робить.

Пішов на обід.

Того дня вечором грала військова музика в міськім парку. Товариство пані Дичковської зійшлося в ресторані парку, щоби при звуках музики побалакати. Як Стефан надійшов, застав вже всіх в комплеті. Коло Галі було порожне місце, сів коло неї.

Коли музика стала грати так голосно, що його слів трета особа не могла чути, Стефан нахилився до Галі і сказав:

— Вибачте, панно Галю, за вчерашне. Чоловік в роздражненню не годен обчислити, які наслідки можуть мати його слова. Я зовсім так не думав, як це ви може зрозуміли.

— Я це дуже добре розумію і на вас не гніваюся. Та в таких важних справах, чи не ліпше вперед подумати, чи, що і як сказати? Гадаєте, що я не відпокутувала тяжко вчерашнього, зразу для мене такого щасливого, вечора? Я цеї ночи і ока не зажмурила. Нині не хотіла й з хати виходити. На силу мене витягнули.

— Колиж бо в тім і біда, що в такій справі не так легко на щось певного рішитися. На те, що скажеться, впливає дуже часто хвилевий настрій, хвилева, хвилева... сказатиб... хвилева примха.

— Ні! В таких справах розумний і статочний чоловік з примхами не вихапується. Тут жартів нема. Бачу, що ви цю справу замало поважно берете. Для вас це забавка; забавка, за котру другий терпіти мусить. Я не думала, що ви такі!

Був це гострий закид, та Степан чув, що він оправданий. Хвилю сидів мовчки, схвильований, врешті промовив:

— Остро осуджуєте мене. Кажете, що я роблю собі з вас забавку. А я покажу вам, що ні. Покажу вам, що справу беру дуже поважно. Тільки передтим хочу виправдати себе. Хочу збити той ваш закид, що я з вас робив собі забавку. Слухайте, панно Галю, що вам на цей ваш закид відповім. Бути може, що воно могла було скінчитися так... себто забавкою. Так буває дуже часто. Запевняю вас, що така забавка не все кінчиться траґічно. Буває, що хвилю такої забавки, не лиш мужчина, бо й не одна жінка в своїм пізнішім сірім життю згадує... згадує так, неначеб тільки та одна хвилина життя була справді щаслива...

— Як справді буває так, то хіба дуже, дуже малий процент дівчат згадує цю хвилю так, як ви кажете. Для більшости, міркую, така хвиля нагадується їм як початок пізніших пекольних мук.

— Отже кажу ще раз, — Стефан тягнув далі, коли Галя замовкла. — Воно могло скінчитися забавкою і до неї було вже недалеко. Та така забавка не була моїм наміром. Також без того наміру прийшло до того, що між нами вчера сталося... що я вас вицілував без вашого протесту. Вчера я не міг погамуватися...

Очи дівчини заіскрилися. Вона крізь затиснені зуби процідила:

— За що ви мене маєте? То ви позволили поступити собі зі мною... ось так, як можна з першою ліпшою?!

— Лише дайте договорити! Вчера я не міг погамуватися, бо я щойно вчера цілою душею почув, як я вас люблю!...

По цих словах пересердя зійшло з лиця Галі. Вона з усміхом глянула в очи Стефана і спитала:

— Чомуж ви цього не сказали мені вчера?

— Не перебивайте! Отже вчера я не міг погамуватися. І не мав я потреби укривати моїх почувань. Під напором внутрішньої сили я виявив їх... Це було цілком по щирости і без жадних скритих, зрадливих думок.

— Чомуж ви вже вчера не сказали мені бодай одним одніським слівцем, що любите мене? Чи це гарно було наражувати мене на таке упокорення?

(Дальше буде).

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за травень 1932 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 3. Кемпа Атанас.
В. 31. Ястряб Карло.
В. 70. Терещук Варвара.
В. 75. Петрик Теодор.
В. 76. Романов Вікторія.
В. 106. Мелешко Микола.
В. 133. Мерц Реймонд, Хома Володимир.
В. 213. Коваль Іван.
В. 239. Банах Анґеліна.
В. 253. Ференц Розалія.
В. 262. Придун Лідія.
В. 284. Серіґет Іван.
В. 293. Ханенчук Анна.
В. 300. Катинська Марія, Липка Андрій.
В. 364. Насаль Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Смалець Варвара, Смалець Іван, Шаршонь Петро.
В. 10. Хвалик Семен, Хвалик Фемія.
В. 34. Чмирид Анастасія, Валах Катерина, Валах Антін.
В. 40. Томс Марія.
В. 57. Копча Антонетта, Дзямба Петро.
В. 59. Венґринович Софія, Венґринович Володимир, Венґринович Володимир.
В. 64. Клипка Михайло, Клипка Анна, Сас Михайло.
В. 69. Тацяк Марко, Тарнавський Михайло.
В. 74. Буткевич Анна, Буткевич Федор.
В. 77. Гайда Андрій.
В. 82. Лешеґа Розалія, Лешеґа Марія, Лешеґа Стефан, Лешеґа Катерина.
В. 85. Мадай Іван, Процько Марія.
В. 86. Сайкевич Григорій.
В. 90. Грабарович Василь, Ревацька Агафія, Бугай Тома, Милик Микола, Милик Филимон, Пухір Іван, Ковальчук Микола.
В. 100. Долгун Григорій, Долгун Юстина.
В. 101. Ріжнів Іван, Ріжнів Анна, Вадрось Іван.
В. 106. Павлюк Григорій, Маґас Стах.
В. 112. Угрин Катерина, Маркович Катерина.
В. 157. Завадзяк Іван.
В. 159. Сахрин Григорій, Новак Анастасія, Федоришин Стефанія, Федоришин Іван, Стасяк Михайло, Нижник Катерина, Лисик Катерина.
В. 164. Гаврильчак Микола.
В. 170. Вирста Ілько, Цаповський Михайло, Павукевич Василь.
В. 177. Зарицький Маріон, Зарицька Йосифа, Горняк Андрій, Рой Федор.
В. 183. Куземич Ілько.
В. 192. Семенів Лука, Терешко Павло.
В. 193. Брудний Стах, Малішевський Михайло, Малішевська Марія, Малішевська тСелла, Малішевський Іван, Довга Анастасія, Рачик Марія, Буняк Блажей.
В. 213. Павлукович Василь, Павлукович Евдокія, Павлукович Іван, Лукасевич Антін, Кузенка Татіянна, Кузенка Лев, Кузенка Тимко, Кузенка Юстина, Ошуст Володимир, Ошуст Василь, Ошуст Анна, Зимняк Панько, Зимняк Розалія, Малькут Іван.
В. 217. Кушлик Ігнатій, Кучмій Григорій.
В. 219. Стахура Гаврило.
В. 229. Цурей Стефан, Цурей Катерина, Домбровський Яків, Вольський Генрик, Сарняк Розалія, Сарняк Стах.
В. 237. Гаврилюк Іван, Пастернак Стефан.
В. 241. Романович Петро, Романович Франка, Кузів Анна.
В. 245. Роґоза Петро.
В. 266. Федишин Стефан, Федишин Ева, Дух Іван, Дух Антоніна, Сивик Стефан.
В. 267. Малик Франко.
В. 271. Базарницький Стефан.
В. 276. Котула Параска, Целюх Марія, Целюх Катерина, Керда Михайло, Кость Катерина, Ґешкевич Анна, Дністрян Семен, Дністрян Кароліна, Махник Теодор, Тер Ева, Тер Михайло.
В. 296. Скалько Андрій, Скалько Теодор.
В. 300. Макар Розалія, Макар Михайло, Савка Стефан, Золобецький Мілько, Дида Андрій, Дида Петро, Балаґуш Петро.
В. 301. Коваль Прокіп.
В. 304. Риджик Онуфрій.
В. 312. Білецька Анна, Білецький Михайло, Лисюк Калиник.
В. 316. Застроцький Іван.
В. 321. Смола Іван.
В. 324. Филипчук Анна.
В. 330. Завко Марія, Завко Лука.
В. 336. Рой Микола.
В. 338. Бачинський Іван, Бачинська Катерина, Бачинський Микола, Тиханич Йосиф, Данкевич Микола, Данкевич Катерина.
В. 341. Мовчко Микола, Маркевич Дмитро, Хомик Ефрозина, Хомик Дмитро, Жох Микола.
В. 357. Чорномаз Марія, Чорномаз Григорій.
В. 360. Куж Петро, Куж Катерина, Критович Катерина, Еваночко Анна.
В. 367. Коломиєць Тита, Коломиєць Анна, Рудий Терефон, Мацик Теодор, Федоришин Іван, Білик Марія, Білик Микола.
В. 385. Менюк Дмитро, Шун Михалина.
В. 400. Шотик Елисавета, Шотик Константин.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Старовецький Антін, Старовецька Анна.
В. 25. Будник Панько.
В. 36. Никитинь Ксеня.
В. 62. Вілямс Марія.
В. 100. Гоменюк Марія.
В. 127. Леськів Параскевія, Леськів Михайло.
В. 151. Лотоцька Д. Олена.
В. 217. Квасниця Анастасія.
В. 267. Петришин Олекса.
В. 361. Харук Паранька, Харук Андрій.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 4. Підлипчак Юлія.
В. 6. Щур Іван.
В. 7. Захарияш Мойсей.
В. 8. Вержховський Ігнатій, Михальчик Марія, Маковичук Ілько.
В. 10. Докля Юлія, Докля Андрій, Студент Матій.
В. 14. Срибняк Пантелимон.
В. 26. Петрина Йосиф, Петрина Петро.
В. 28. Грушевський Іван.
В. 33. Бурдак Марія.
В. 38. Саланський Іван, Саланський Михайло, Песарчук Данило.
В. 39. Захарко Марцеля.
В. 47. Воджицька Анна, Газин Анна, Рачук Марія.
В. 59. Штроґа Марія, Штроґа Петро, Штроґа Михайло.
В. 67. Кушпинський Василь.
В. 68. Попко Андрій.
В. 73. Свідер Володимир.
В. 76. Гошилик Анна, Гошилик Анна, Гошилик Микола.
В. 78. Ідепський Іван, Геленда Стефан, Бордун Семен, Феняк Яків.
В. 94. Телепчук Гнат.
В. 95. Меч Теодор, Меч Василь, Меч Михайло.
В. 98. Роґочинський Яків.
В. 100. Лавровський Михайло, Войтович Йосиф, Пайт Анна.
В. 101. Кловании Юрій.
В. 102. Головецька Марія.
В. 109. Белина Тома, Панько Михайло.
В. 110. Блавуцяк, Андрій, Шевчик Петро.
В. 113. Філовят Михайло, Рось Василь, Кравс Ілько, Кравс Семен.
В. 114. Гінько Йосиф.
В. 120. Русенько Михайло.
В. 121. Бойко Іван, Мороз Онишко.
В. 126. Низолик Антін, Войтко Михайло, Бурлак Яків, Бурлак Катерина, Цицик Софія.
В. 128. Зазуля Анна.
В. 130. Шагай Теодор.
В. 134. Голуб Ксеня.
В. 135. Ориховський Дмитро, Матушевська Паранька, Матушевський Іван, Матерна Йосиф, Столиця Олекса.
В. 136. Швед Іван, Бекарчик Софія, Бекарчик Іван, Костас Анна.
В. 144. Чайка Теодор, Ямка Михайло, Комисарук Яків.
В. 154. Кевич Марія.
В. 155. Гучко Іван.
В. 159. Ткачук Анна, Ткачук Петро.
В. 161. Криса Марія, Криса Іван, Лисак Анастасія.
В. 164. Іванина Катерина.
В. 170. Манянчин Анна, Манянчин Данило.
В. 172. Прокопенко Андрій.
В. 175. Пелех Онуфрій, Кривий Михайло.
В. 183. Іванюта Роман, Фариняк Михайло, Петроник Михайло, Криц Василь, Бобик Олекса.
В. 185. Келечава Стефан.
В. 193. Ґналь Марія, Виняж Марія, Виняж Іван, Филь Марія, Дзурняк Стефан, Олива Михайло.
В. 210. Завадовський Стефан.
В. 211. Кравчук Григорій.
В. 217. Рудник Іван, Нищук Ілько, Матковський Андрій.
В. 218. Білевят Федор, Білевят Марія, Вацюк Марія.
В. 22. Шипінка Михайло, Шипінка Ксеня.
В. 223. Говай Амброз, Банковський Олекса.
В. 229. Кость Михайло, Кость Іван, Кость Анна, Буч Федор, Буч Іван, Гайдучак Параска, Литвак Карп, Литвак Франка, Федюк Федор, Гарасим Евгенія, Ясинський Казимир, Ясинська Корнеля, Гарасим Петро, Гарасим Анна, Славський Антін, Люлик Пелягія, Дубій Василь, Дубій Анна.
В. 230. Присташ Христина, Миґаль Павлина, Грай Михайло.
В. 231. Піцоцький Василь.
В. 234. Сташко Дамян.
В. 237. Ворончак Олена, Кульчицька Розалія.
В. 239. Крамар Іван, Дешовій Іван.
В. 241. Лотоцький Микола, Лотоцька Анна, Щенґор Явдоха, Щенґор Стах.
В. 242. Оленич Ева, Оленич Семен.
В. 245. Кохарчук Константин, Крупа Андрій.
В. 247. Білинський Петро, Марків Анна, Марків Марія, Марків Кіндрат.
В. 253. Берник Теодор, Берник Розалія, Лудкевич Михайло.
В. 260. Броновська Марія.
В. 266. Бодак Данило, Ружицький Микола, Ружицька Марія, Михальчишин Іван, Михальчишин Марія, Михальчишин Анна.
В. 267. Хоптяний Іван.
В. 270. Струж Левко.
В. 274. Волошановський Микола, Пипяк Василь, Синидяк Михайло.
В. 276. Хлопик Стелла, Хлопик Іван, Хлопик Олекса, Хлопик Марія, Сисин Микола, Карасик Марія, Карасик Кароліна, Матіяшевська Текля, Яворська Анна.
В. 280. Куцій Анна, Куцій Семен.
В. 284. Мокрий Іван.
В. 296. Лобур Софія, Лобур Стефан.
В. 300. Прачик Олена, Прачик Андрій, Василишин Марія, Василишин Михайло, Пиптик Михайло, Ясинич Катерина, Ясинич Яким, Липка Олена, Липка Михайло, Процяк Анна, Процяк Стефан, Коцюба Йосиф.
В. 301. Думанчук Анна, Думанчук Лука.
В. 303. Бурик Катерина, Оданел Катерина, Мадей Марія, Смоляк Софія, Кравц Анна.
В. 308. Ніщий Василь, Ніщий Іван, Іванська Іван.
В. 313. Ґурський Микола, Роговський Іван.
В. 320. Опар Марія.
В. 321. Ших Григорій, Ших Марія, Багряк Ілько, Немчук Анна, Конів Федьо, Конів Марія, Лісовський Микола, Лісовська Марія.
В. 326. Мечніковський Франко, Ціздак Петро.
В. 327. Катала Іван, Катала Софія.
В. 330. Коротницька Катерина.
В. 336. Кузик Анна, Кузик Петро, Юрса Григорій, Ґрабський Дмитро.
В. 338. Милян Стефан, Вовчко Кульчицька Доменіка, Гладиш Семен, Вовчко Петро, Стецько Іван, тСецько Марія.
В. 340. Масляний Микита.
В. 342. Шпак Михайло, Ґінда Петро, Баюс Стефан.
В. 343. Качук Олена, Качук Теодор, Сурун Семен.
В. 349. Біліда Марія.
В. 352. Шуриґайло Михайло, Шуриґайло Розалія, Лема Петро.
В. 361. Атлас Павло.
В. 363. Балацький Петро, Гумень Андрій, Носаль Петро.
В. 364. Біда Михайло, Горчий Марія, Горчий Макс, Малько Дмитро, Шийка Ева, иШйка Петро.
В. 367. Ференц Феня, Ференц Семен, Мельник Антін.
В. 369. Коник Марія, Коник Іван.
В. 374. Скалецька Розалія, Дмитрук Георгій.
В. 383. Худоба Петро.
В. 385. Бородай Йосиф, Бородай Анастасія, Ясинський Іван, Сирота Володимир, Вересюк Марія, Вересюк Теодор, Кормило Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. Лртоцька Д. Олена.
В. 31. Старовецький Антін, Старовецька Анна.
В. 34. Чмерид Анастасія.
В. 36. Дуда Текля.
В. 41. Шпроц Ева.
В. 76. Андрушко Стефан.
В. 206. Шевчук Йосиф.
В. 268. Петришин Олекса.
В. 363. Леськів Параскевія, Леськів Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 74. Полоник Юлія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 23. Жук Іван.
В. 45. Бучацький Антін.
В. 64. Похмурський Павло.
В. 66. Наконечний Олекса.
В. 98. Мучка Григорій.
В. 133. Вессен Агафія.
В. 139. Ламацький Йосиф.
В. 206. Боднар Михайло.
В. 211. Озимок Федор.
В. 218. Сухар Іван.
В. 291. Русин Параня.
В. 301. Дідух Марія.
В. 316. Полянська Анна.
В. 358. Дутка Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1932 р було в У. Н. Союзі повнолітних членів	20,493
В місяци травні 1932 р. принято нових	17
В місяци травні 1932 р. принято наново	170
В місяци травні 1932 р. принято з переступними листами	14
Разом	20,694
В місяци травні 1932 р. суспендовано	267
В місяци травні 1932 р. відійшли з переступними листами	11
В місяци травні 1932 р. відійшли зі зворотами в готівці	1
В місяци травні 1932 р. померли	14
Разом	293
З кінцем травня 1932 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,401

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	7
В клясі А.	на $ 250	367
В клясі А.А.	на $ 500	5,499
В клясі В.	на $ 750	839
В клясі С.	на $1000	12,595
В клясі В.В.	на $1500	290
В клясі С.С.	на $2000	95

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	120
В клясі О-1000	на $1000	126
В клясі О-1500	на $1500	5
В клясі О-2000	на $2000	2
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	81
В клясі Р-1000	на $1000	146
В клясі Р-1500	на $1500	4
В клясі Р-2000	на $2000	4
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	130
В клясі Е-1000	на $1000	86
В клясі Е-1500	на $1500	4
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		20,401

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 9. Качмарик Ілько.
В. 65. Щерба Марія.
В. 83. Брінґілевич Марія.
В. 91. Лапиця Іван.
В. 130. Стець Василь.
В. 161. Коваль Іван.
В. 205. Крепич Ірина.
В. 206. Роґожинська Анна.
В. 240. Сорока Павло.
В. 336. Воробель Іван, Воробель Наталка.
В. 339. Будай Анастасія.
В. 345. Ґрубрин Мирон.
В. 366. Ґніздор Марія, Ґніздор Елсі.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Гаталович Константин, Коґут Сильвестер.
В. 34. Виняш Едвард.
В. 42. Давидович Михайло, Давидович Ольга, Давидович Мирослав, Давидович Анна, Давидович Марія.
В. 44. Бугай Софія, Бугай Іван, Бугай Стефан.
В. 59. Венґринович Марія, Венґринович Михайло.
В. 64. Сас Марія, Сас Анна, Сас Іван, Клипка Надія.
В. 82. Лишеґа Михайло, Лишеґа Ольга, Лишеґа Іван, Лишеґа Софія, Лишеґа Юрій.
В. 86. Сайкевич Григорій, Сайкевич Іван.
В. 132. Нестор Йосиф.
В. 159. Лисик Емілія, Лисик Василь, Лисик Марія, Новак Петро.
В. 192. Семенів Катерина.
В. 219. Стахура Михайло.
В. 229. Цурій Ірина, Цурій Стефан, Цурій Анна, Цурій Микола.
В. 245. Роґоза Катерина, Роґоза Іван.
В. 250. Каня Аґнешка, Каня Анеля.
В. 255. Шевчик Йосиф.
В. 266. Федишин Марія, Федишин Йосиф, Федишин Анна.
В. 267. Малик Кляра, Малик Павло, Малик Петро.
В. 276. Картичак Анна, Картичак Катерина, Картичак Богдан, Баландят Олена, Баландят Катерина, Керда Володимир, Керда Катерина, Керда Марія, Кость Елисавета, Кость Микола, Зіндрен Михайло.
В. 300. Дида Софія, Дида Іван.
В. 326. Ґуральчук Олена, Ґуральчук Станислава, Ґуральчук Володимир, Мечніковська Бронислава, Мечніковська Олена, Мечніковська Вікторія, Сворен Михайло, Сворен Василь, Бурило Дмитро, Бурило Франко.
В. 336. Рой Михайло.
В. 367. Коломиєць Михайло, Коломиєць Іван, Коломиєць Стефан, Коломиєць Анастасія, Коломиєць Розалія, Коломиєць Марія, Мацик Йосиф.
В. 384. Диневич Іван, Диневич Михайло, Диневич Марія, Диневич Евгенія, Задарко Василь, Задарко Стефан, Задарко Іван, Задарко Марія.
В. 385. Шун Марія, Шун Володимир, Шун Йосиф, Шун Флойд, Шун Михайло.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Старовецька Елисавета, Старовецький Лев.
В. 62. Лишевич Галька.
В. 102. Василь Йосиф.
В. 127. Леськів Петро, Леськів Ґеновефа.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 4. Підлипчак Володимир.
В. 10. Дутканич Андрій.
В. 22. Ланда Петро.
В. 26. Петрина Марія.
В. 28. Костик Павло, Костик Петро, Костик Анастасія, Костик Марія, Костик Ева, Костик Олена, Костик Софія.
В. 39. Захарко Бронислав, Махарко Михайло.
В. 41. Лісович Франціщек.
В. 47. Водзицький Едвард, Водзицька Франка, Водзицький Йосиф.
В. 48. Більська Варвара, Більська Вайолет, Більська Долорис.
В. 61. Шафран Марґарет, Шафран Марія, Шафран Стефан, Шафран Анна.
В. 67. Кушпінський Петро, Кушпінський Григорій.
В. 68. Саміла Олена, Саміла Іван.
В. 72. Ласкось Марія.
В. 76. Гошелик Петро, Гошелик Микола, Гошелик Марія, Гошелик Стефан, Гошелик Іван.
В. 90. Каменець Ольга, Каменець Юстина, Каменець Іван, Каменець Роман, Каменець Марія, Каменець Салія.
В. 95. Мич Петро.
В. 100. Лавровський Микола.
В. 102. Головецька Катерина.
В. 104. Бобик Володимир, Бобик Анна.
В. 108. Колодій Е. Розалія.
В. 112. Тулай Любов, Тулай Ірина.
В. 113. Бурик Катерина, Бурик Іван, Бурик Михайло, Бурик Юлія.
В. 116. Михалюк Михайло.
В. 132. Сенчишин Анастасія, Сенчишин Марія, Любенецький Володимир.
В. 144. Ямка Іван, Ямка Григорій.
В. 147. Крамер Анна, Крамер Юрій, Крамер Олена, Йоник Йосиф, Кріба Катерина, Кріба Андрій.
В. 155. Гучко Іван.
В. 161. Криса Стефан, Криса Іван, Криса Петро, Кость Михайло.
В. 164. Ґелетій Розалія, Ґелетій Іван.
В. 168. Дачишин Стефан, Дячишин Катерина.
В. 181. Сулима Ольга, Сулима Марія.
В. 183. Нагорняк Силвія, Нагорняк Мирослав.
В. 214. Циган Марія.
В. 217. Свирида Катерина, Свирида Ілько, Свирида Розалія.
В. 218. Степчук Теодор, Степчук Анна, Степчук Іван, Степчук Павлина, Мельник Ольга, Мельник Анна, Мельник Петро, Мельник Володимир, Стахура Павлина, Стахура Іван, Стахура Михайло, Бортник Марія, Бортник Михайло.
В. 223. Банковський Стефан, Банковська Ольга, Банковська Юлія, Банковський Едвін, Банковська Ядвіґа, Гавай Антошка, Гавай Олена.
В. 229. Гоменчук Марія, Гоменчук Петро, Гоменчук Михайло, Литвак Кароль, Литвак Роман.
В. 230. Миґаль Микола.
В. 234. Чечіль Захарій, Чечіль Володимир, Чечіль Петро, Чечіль Стефан, Черчин Христина.
В. 237. Вовк Стефанія, Вовк Юлія.
В. 241. Стрик Ольга, Лотоцька Стефанія, Лотоцький Василь, Лотоцький Михайло.
В. 242. Оленич Олена, Оленич Петро.
В. 243. Біняв Едвард, Біняв Владислав, Біняв Бронислава, Станкевич Марія, Станкевич Катерина, Станкевич Антошка, Станкевич Теодор.
В. 245. Мартинів Евдокія, Мартинів Стефан, Мартинів Павло, Колтун Марія, Колтун Анастасія, Колтун Стефан.
В. 247. Марков Іван.
В. 253. Берник Стефанія.
В. 260. Бандура Стефанія.
В. 266. Бодак Ірина, Бодак Софія.
В. 267. Янчак Мирослав.
В. 276. Шведюк Микола, Шведюк Олена, Ліщина Павло, Ліщина Михайло, Ліщина Йосиф, Цилюх Іван, Цилюх Марія, Цилюх Стефан, Деленко Олена, Деленко Михайло, Деленко Марія.
В. 280. Гнатюк Анна.
В. 284. Щурик Анна, Щурик Олена.
В. 285. Філь Станислав.
В. 288. Верета Іван, Верета Текля.
В. 292. Кук Стефанія.
В. 296. Лобур Марія, Лобур Ярослав.
В. 299. Шміґельський Павло, Шміґельська Філомена.
В. 300. Ясинич Стефан, Ясинич Ірина, Ясинич Яким, Ясинич Марія, Ясинич Анна, Пиптик Теодор, Пиптик Іван, Пиптик Михайло, Липка Марія, Липка Семен, Липка Софія, Процяк Марія.
В. 301. Думанчук Любов, Думанчук Володимир.
В. 308. Кохманська Емілія.
В. 316. Ґереґа Дмитро.
В. 320. Опар Іван.
В. 32 1. Багряк Іван, Конів Йосиф, Конів Софія, Конів Олена, Конів Микола, Конів Катерина, Конів Іван, Немчук Юліян, Немчук Ольга, Немчук Йосиф, Немчук Стефанія, Немчук Володимир, Ших Марія, Ших Григорій.
В. 324. Самбір Марія.
В. 336. Балицька Олена, Балицька Ольга, Кузик Анна, Кузик Катерина, Кузик Микола, Кузик Іван, Багній Йосиф.
В. 338. Стецько Мелянія, Стецько Аннета, Крицький Йосиф.
В. 340. Масляна Стефанія, Масляний Михайло, Масляний Петро, Масляна Катерина, Масляна Марія.
В. 341. Волошин Марія, Волошин Стефанія, Волошин Анна, Волошин Ольга, Волошин Розалія.
В. 352. Шуригайло Володимир, Шуриґайло Стефанія, Шуриґайло Володимира, Шуриґайло Йосиф, Шуриґайло Стах.
В. 362. Кривень Стах, Кривень Катерина, Кривень Григорій, Кривень Франко, Кривень Іван, Кривень Андрій.
В. 363. Гумень Анна, Гумень Стефанія.
В. 364. Малько Марія, Малько Михайло, Малько Володимир, Малько Ольга, Лопушанський Мирослав.
В. 366. Цвикало Олекса, Швайчук Стефан.
В. 369. Коник Стефан.
В. 385. Бородай Михайло, Бородай Анна, Бородай Франко.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 31. Старовецька Елисавета, Старовецький Лев.
В. 112. Василь Йосиф.
В. 206. Шевчук Богдан, Шевчук Катерина.
В. 363. Леськів Ґеновефа, Леськів Петро.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 123. Лаврівський Михайло.
В. 300. Липка Андрій.
В. 305. Земледух Анна.
В. 379. Сачавська Катерина.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ (Extended Ins.):

В. 97. Лесів Евгенія, Лесів Станислава.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 124. Кавний Михайло.
В. 270. Підґурська Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1932 р було в У. Н. С. дітей членів	12,975
В місяци травні 1932 р. принято нових	15
В місяци травні 1932 р. принято наново	90
В місяци травні 1932 р. принято з переступними листами	6
Разом	13,086
В місяци травні 1932 р. суспендовано	237
В місяци травні 1932 р. відійшли з переступними листами	7
В місяци травні 1932 р. відійшли на безпл. продовження (Extended Insurance)	2
В місяци травні 1932 р. відійшли до повнолітних членів	4
В місяци травні 1932 померли	3
Разом	253
З кінцем травня 1932 р. в. У. Н. Союзі було дітей членів	12,833

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	11,425
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,408
Разом	12,833
З кінцем травня 1932 р. в. У. Н. С. було всіх обезпечених	33,234

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць травень 1932 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом орґанізації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (червня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця червня 1932 року, то в липні 1932 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте), коли хотять бути дальше членами У. Н Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци травні 1932 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци червні 1932 р., бо на другий місяць, то є в липні 1932 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

Прошу помістити в нашім дорогім часописі „Свободі'' пару слів про вражіння з Конґресу Союза Українок, що відбувся в Народнім Домі в Ню Йорку. Неодин Українець та Українка запитували самі себе: „Не знати, що то на тім Конґресі будуть говорити й чи що вийде з того?"

Наші жінки чимало труду й праці доложили, щоб Конґрес увінчався повним успіхом. І хто був присутний, той не пожалував, бо чув цілий ряд рефератів і бесідниць. Дуже миле вражіння зробила бесідниця панна М. Бек з Пітсбурґа, котра зачарувала присутних. Не хотілося вірити, що ця дівчина роджена тут в Америці, а так знає історію України. Це велика честь родичам, що зуміли виховати свою донечку в такім українськім дусі. На жаль, ми замало маємо такої молодежі, як панна Бек. Ми самі тому винні, бо ми, українські матері, замало вщеплюємо в наші діти українського духа й тому наша молодіж пропадає.

Ми, українські матері, повинні звернути увагу на наші діти й виховувати їх в українськім дусі, щоб наші діти були такими патріотами, як панна Бек з Пітсбурґа.

До Вас відзиваюся, сестри Українки зі стейту Конектикот: Закладайте по своїх місцевостях відділи Союза Українок і вступайте сотками в члени. Памятайте, що в єдности сила.

Анна Гвоздевич,
Ансонія, Конн.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АЛЕНТАВН ПЕН., Сестрицтво Неп. Зач. Преч. Діви Марії, від. 151. повідомляє всіх своїх членниць, місцевих і позамісцевих, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 19 червня, в год. 3.30 пополудни, в гали укр. парохіяльній під ч. 803 Норт Фронт вул. Проситься всіх членниць явитися на означений час, бо буде піврічне справозданя. Напоминається довгуючих вирівнати свої залеглости бо в противнім разі будуть суспендовані. — Ева Білецька, предс.; Марія Камінець, кас.; Марія Яремчук, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Ювилейні Збори Рідної Школи.

З причини відізду делеґата Рідної Школи до краю Управа Злучених Орґанізацій скликала надзвичайні збори на день 12 червня с. р.

Зборами проводив голова Ззучених Орґанізацій, д-р В. Ґалан; секретарював п. С. Слободян.

Голова зборів зазначив, що після ухвали ювилейне свято Рідної Школи має відбутися в Филаделфії в осени, однак з причини відізду делеґата п. Л. Ясінчука скликано надзвичайні наради, щоби представники орґанізацій мали змогу почути з уст представника Рідної Школи про культурну працю цеї народної установи.

В довшій промові делеґат Рідної Школи представив історію розвою нашого народу та вказав, яке значіння відіграла Рідна Школа в підготовці нашого народу і його молодого покоління до державного відродження за останніх 50 літ. Для дальшого ведення цеї праці потрібна фінансова й моральна поміч іміґрації, тимбільше, що окупанти наших земель звертають свої найсильніші удари на наші школи, знаючи, що це основа існування народу.

Після реферату присутні ставили ряд запитів та вели дискусію над справою постійної помочі Р. Ш. Вислідом дискусії були приняті одноголосно слідуючі резолюції:

1) Управа Злучених А. У. Орґанізацій м. Филаделфії має занятися влаштуванням ювилейного свята Р. Ш. в осени та запросити до участи всі филаделфійські й околичні товариства;

2) Звернутися з закликом до всіх орґанізацій, щоби від себе склали надзвичайні жертви як дар ювилейний Р. Школі;

3) Жертви громадян, які зложать на Рідну Школу не меньше одного доляра, вважається як членська вкладка, а жертводавці стають тим членами Рідної Школи. В той спосіб жертводавці, ставши членами цеї інституції, будуть мати не тільки обовязки, але й права дійсних членів Рідної Школи.

Всі громадяни, які бажають стати членами Р. Школи, повинні зголоситися на слідуючу адресу:

United American Ukrainian Org.
847 N. Franklin St., Phila., Pa.

Після нарад заряджено між присутними збірку на Рідну Школу.

Жертвували слідуючі: Товариство Укр. Американських Горожан $10. Це товариство відступило теж безплатно льокаль на збори; Й. Мазепа $3; по $2 зложили: Т. Чемерис, С. Рутецький і В. Лютоцький; по $1: Катерина Мазепа, М. Реґулик, С. Слободян, Н. Наконечний, Анна Ґонтарик, М. Мельник, Й. Бутрин, П. Мельник, В. Шегда, П. Савчинський, М. Дубас, І. Пеленський, Т. Свистун, П. Ленчак, І. Савчин, В. Ґалан, П. Кирилюк, І. Малина, О. Шегда, М. Сава, Г. Павловський, І. Борисевич, Г. Грищишин, М. Клапко; по 25 ц.: О. Шегда і Н. Н. Разом зібрано $43.50. Відозви $3. Передано делеґатови Р. Ш. п. Я. Ясінчукови $40.50.

Наради Управи Злучених Орґанізацій.

В суботу, дня 4. червня, відбулися чергові наради управи, на яких подано звіт з праці та обговорено ряд орґанізаційних справ нашої громади.

Між іншим рішено ще раз візвати всі орґанізації стати членами Злучених Орґанізацій, внести членські вкладки та приступити до спільної праці для добра нашої громади. Також піднесено проект, щоби приступити в Филаделфії до створення національного хору, в якому бралиб участь всі филаделфійські співаки, без ріжниці на свої релігійні чи політичні переконання. В цій цілі булоб бажане теж оснувати в Филаделфії Музичну Українську Школу. Збори доручили п. Г. Павловському виробити її плян та предложити Управі.

Крім того висказано думку, щоби в Листопадовому Святі взяли участь всі українські орґанізації, а зокрема всі хори, та доручено управі Злучених Орґанізацій вислати окремі запрошення до участи в святі.

ПОДЯКА.

Я, секретар 268 від. У. Н. С. в Френкфорд, Па., від себе засилаю щиру подяку урядови У. Н. Союза за уділення з фонду запомогового $50 членови Теодорови Липці, котрий тепер важко бідує. Трохи підмоги давало йому місто, але тепер уже не дає.

Петро Омелян.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ІНЖИНІРІВ.

В днях 15—16 травня у Льві відбувся перший „Конгрес Українських Інжинірів", який закінчився заснуванням „Федерації Українських Інжинірів". До Федерації увійшли:

1. „Українське Технічне Т-во" (402 члени).
2. „Союз Організацій Українських Інжинірів на Еміграції", Подєбради (372 члени).
3. „Т-во Українських Інжинірів в ЧСР" (125 членів):
4. „Союз Українських Інжинірів та Техніків у Злучених Державах", Ню Йорк.
5. „Спілка Українських Інжинірів у Словаччині", Братислава.
6. "Спілка Інжинірів та Техніків", Чернівці.

Усіх разом коло тисячі інжинірів. З того перебуває на українській землі й обслугує український нарід трохи більше як 400 інжинірів (коли рахувати, що всі члени Українського Технічного Товариства й Спілки в Чернівцях перебувають на рідній землі).

Конгрес мав богату й цікаву програму, але зупинятись на ній не будемо через брак місця; згадаємо лиш головне. Основною цілю конгресу було злиття вже істнуючих інжинірських організацій в ріжних краях в одно зорганізоване тіло. Це завдання виконано з успіхом. Новозаснована „Федерація Українських Інжинірів" обєднала в собі, здається, всі інжинірські організації, як в краю так і на чужині. Союз Українських Інжинірів на Еміграції включає в себе організації з Франції, Аргентини, Варшави, Подєбрад. Президентом Федерації вибрано відомого українського вченого, проф. Фещенка-Чопівського.

Другою важною справою, над якою радили інжинірі, була наукова праця молодих і старших українських учених; загалом продискутовано майже 50 докладів і рефератів.

В цілости конгрес пройшов ділово, проманіфестувавши органіцаційну здібність підготовчої комісії й вельми компетентний і досвідчений склад делегатів.

Сам по собі Конгрес й основана ним Федерація — події в українському життю далеко не буденного значіння. Близько тисячка організованих спеціялістів з університетською кваліфікацією — агрономів, лісників, хеміків, гірників, будівельників, механіків, електротехніків, мірничих, економістів і т. д. це може замало в нормальних умовинах і часах навіть для частини українського народу по цей бік „Різького кордону", але при сучасних обставинах, коли на тій части української землі нема ніякої високої технічної школи, ця тисяча зорганізованих інжинірів є величезне надбання. Це може свідотство зросту, скріплення науково-культурних і технічно-господарських позицій нашого народу.

Мимохіть пригадуються часи творення Української Держави. Лише 15 літ нас відділює від того часу, коли ми були трагічно убогі на технічно-освічених спеціялістів. Тоді трудно було дорахуватися десятка інжинірів в окремих фахах.

Конгрес Українських Інжинірів продемонстрував, що за минулі 15 літ „недочоти" доповнювано інтензивно, що ми маємо в тому напрямку величезний прогрес. Це є перший і найважніший наслідок з травневого інжинірського зїзду.

Другий наслідок, не меншої ваги, це характер конгресу — зїхались Українці-спеціялісти з Наддніпрянщини (еміґранти), Галичини, Буковини, Кубанщини, Закарпатщини, зіхались не на „чорну каву", а на пораду про пекучі потреби єдиної організації, опанування світової науки й техніки, та примінення того до господарського життя українського народу.

Декларації „словесної соборности" можна що дня чути, але знайти реальну соборність у життю — майже не можливо.

В питанях політичних, господарських, культурних і т. д., на жаль, ще й досі соборність це лише чарівна мрія, навіть там, де її можна би без особливого труду застосувати до життя (Галичина, Буковина, Карпатщина, Еміґрація з її культурними установами). Партикуляризм ще дуже цупко тримається в кождій частині; говориться загально українськими словами, але працюється для своїх місцевих інтересів, не зважаючи на те, чи вони у „згоді" зі справді загально-українськими цілями й інтенціями. Часто-густо така „тактика" приносить шкоду цілости й частинам, і майже завсіди є нераціональним розтраченням української енергії.

Перед Федерацією головним завданням, на нашу думку, мусить стати — сконцентрований, збирання українських фахівців на українську землю. Українські спеціялісти мусять обслугувати український нарід, а не чужі, часто ворожі сили. Чим більше добрих, знаючих спеціялістів буде зібрано до краю, тим швидшим темпом підноситиметься господарське життя нашого народу.

Другим першорядної ваги завданням Федерації, на нашу думку, має бути поставлення справи Української Високої Технічної Школи на українській землі на чергу дня. Досі існувала українська політехніка на еміграції в Подєбрадах; дальше істнування її загрожене, вратувати її на еміграції ми не зможемо. Тому перенесення її, чи переорганізування на український земли — клич сьогодня актуальний мусить вийти з Федерації інжинірів.

При кінці хочеться сказати пару слів і про нашу інжинірську організацію в Злучених Державах. Невелика вона, сила труднощів перед нею, здається непоборні злидні не покидають її. Але, не зважаючи на те все, наш невеликий, але збитий професійно-національним інтересом гурт зростав. Він з радістю привитав ще півтора року тому ідею заснування Федерації інжинірів, постійно підтримував цю ідею й тепер, коли першу ціль осягнено, в силу своїх сил і спромоги підтримає Федерацію Українських Інжинірів у Львові у всіх добрих її починах, а згадані вище дві справи (стягання інжинірів до краю та Висока Школа) зустріне з нашого боку ентузіястичну підмогу.

При цій нагоді ще раз звертаємось до інжинірів, котрі ще не належать до нашого „Союзу Українських Інжинірів і Техніків у Злучених Державах", з кличем: ставайте в організовані ряди, спільно поладжуватимемо наші тутешні справи та підпомагатимемо Федерацію Українських Інжинірів у Львові. Вам не треба доказувати потреби організації. Кличемо не тільки „іміґрантів", але й „Американців", тут роджених, тут закінчивших освіту.

Інформації й подробиці про нашу організацію можна одержати листовно:

N. Novovirsky,
"The Ukrainian Society of Engineers",
368 E. 10th St., New York, N. Y.

Інж. Н. Нововірський.

По іменинах.

— Чому дружина ювілера Золотницького така сердита на свойого мужа?

— Вона просила його в день її імени подарувати їй щось на шию.

— Ну і?

— Ну й він приніс їй кусник мила.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й.

На визвольну боротьбу.

І-ший відділ ОДВУ переслав через Обєднання $75 на визвольну боротьбу, ведену УВО в краю. На це зложили жертви слідуючі особи:

Збірка на вічу $59.20. К. Лисюк 5 дол.; В. Череватюк 4 дол.; І. Грицишин 3 дол.; С. Кривець 3 дол.; В. Бріль 2 дол.; Л. Миронюк 2 дол.; по 1 дол.: Д. Бурдиґа, П. Барнич, Д. Симбай, М. Якимінська, С. Сохульський, І. Марко, М. Табака, Н. Табака, М. Сидор, А. Климишин, С. Свиньковський, А. Дубас, Г. Василик, Р. Красновська, О. Кухар, П. Слободян, С. Погорілець, І. Лесьняк, В. Гельнер, І. Якимів, Ю. Павчак, Е. Скоцко, М. Зоровений, М. Воробець, М. Гельнер, Й. Третяк, В. Командо, І. Ілинець, М. Ґретчер, А. Бурдиґа, І. Сидор, І. Кубарик; по 50 цнт.: М. Гіль, А. Бобель; дрібними жертвами зібрано $7.20.

Податок на визвольну боротьбу, зложений членами відділу, $7.80.

Тов. Заровений зібрав на бльочок ч. 257 суму $8. — Разом зібрано $75.

П. Барнич, секретар.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Прихід з підприємства, уладженого Українським Жіночим Товариством в Елизабет, Н. Дж., в день Матері, 8 травня 1932, на Рідну Школу в Галичині, був $51.00.

Гроші переслано через Обєднання до Рідного Краю.

Анна Слободян, предс.

ТРОЙ, Н. Й.

На медично-допомоговий фонд.

Пані Ірина Гундякова, секретарка 32-го відділу Союза Українок з Трой, прислала від свойого відділу $8.50 на медично-допомоговий фонд.

Гроші ці висланo через Обєднання на Народню Лічницю у Львові.

За Мед. Доп. Фонд:

Д-р Н. Пелехович.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На краєві потреби.

Українська Православна Парохія в Ню Йорку підчас великодних богослужень не забула й на старокраєві потреби, а тому зібрала між присутніми на богослуженню $65.

Цю суму розділяється в той спосіб: $30 висланo на Рідну Школу через Обєднання, а $35 передано до Централького Комітету Українських Організацій в Ню Йорку для голодуючої Гуцульщини, котрий переводить акцію збіркову на повищу ціль у Ню Йорку.

Українська Православна Парохія в Ню Йорку.

ВІЛМЕРДІНҐ, ПА.

З концерту на інвалідів.

Співацьке Т-во „Боян", при українській гр.-кат. церкві, уладжувало свято-концерт в честь Т. Шевченка. Громадяни на концерті зложили добровільну жертву $10 для інвалідів.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Йосиф Боришкевич.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

На допомогу борцям.

На поклик О. Д. В. У. моя відповідь коротка:

До відважних світ належить, говорять люди. Тому не можна відмовити помочі тим, що борються за українську ідею, що стремлять, помимо всяких перепон, до створення української самостійної держави.

Радше буду ходити в старім убранню, а тих $25 передаю через Обєднання на хліб українським ідеалістам.

Гнат Гаврилюк.

Шеридан, славний англійський бесідник і письменник, був дуже великий марнотравник, а в довгах по вуха. Раз показав приятелям черевики та спитався:

— Як думаєте: відколи я маю ті черевики?

Приятелі гляділи допитливо, та не могли вгадати. Шеридан усміхнувся та сказав їм:

— Того ви ніколи не вгадали би! Я ці черевики купив собі та — заплатив!

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(61)

Copyright, 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

„Я знаю його!" — заявив Гояд. „Він був королем нашого товариства малп, коли я ще був малий". „Так, — відповів Тарзан — я був ватажком твого племени й мене тоді звали Білошкірий. Тепер ми всі тут арештовані й знаходимося в полоні наших ворогів. Вони хочуть, щоб ми, билися поміж собою на втіху їм. Хіба ми можемо вбивати один одного?!" „Ні, ні!" — закричав Зуто. „Ми не будемо битися з Тарзаном з малп!" Після того всі малпи зібралися довкола Тарзана.

„Що сталося? Що то сталося?" — закричав переляканий і здивований імператор Сублятус. Він схопився на ноги й перелякано дивився на арену. Цього ще не було, щоб малпи не напали на людину й не вбили її. „Чуєте? Він щось муркотить з малпами! Він дає якусь команду! Це дівол, а не людина!" Імператор прірвався тікати геть зі своєї льожі. Та на знак Тарзана мусів знову сісти на своє місце. Увесь натовп остовпів. Для нього Тарзан став якимось чудом.

Поважно й поволі Тарзан наблизився до льожі імператора, в якій сидів переляканий Сублятус, дріжучи як осиковий лист. З переляку його зуби вибивали дрібно, як жовнірський тарабан, а коліна тряслися. Тарзан підійшов зовсім близько, щільно оточений своїми малпами. Випрямившись у ввесь свій великий ріст, він голосно сказав, так, щоб чув увесь цирк: „Якщо маєш, Сублятусе, ще кого випустити проти мене, то випускай. Мої товариші малпи його розшматують вмить!"

Тарзан повівсяб інакше з імператором, колиб не думав про те, що треба було вратувати волю всіх малп, а потім з ними шукати фон Ґарбена. Імператор не міг з переляку вимовити й слова, чуючи на собі пронизливий зір перможця Тарзана та хижий зір його малп. Він лише рукою дав знак, що відпускає Тарзана й малпи геть з арени. Обвівши орлиним зором цілий цирк, Тарзан пішов геть з малпами. В цирку почалося заворушення проти імператора.